

Medlemsbrev, juni 2024

Kära medlem i Svenska Fornminnesföreningen!

Våren har bjudit på både kyla och blomstrande långhelger, och många fina evenemang med föreningen. Föreläsningar om Gåtfulla händer, Förhistoriska dräkter och Mord i katedralen, en dagsexkursion, och avslutningsvis ett fullsatt föredrag om Slaget vid Visby. Det är många som kommer på evenemangen och vi gläder oss att både ha en engagerad "kärntrupp" bland medlemmarna och många som kommer då och då av särskilt intresse för något enskilt.

Årsmötet hölls 24/4 på Historiska museet, då även medaljen till Nils Månsson Mandelgrens minne delades ut av ordförande Tina Rodhe. Pristagaren professor Gunnar Almevik föreläste om sina projekt i bl.a. Södra Råda kyrka och Sofiakatedralen i Kiev, och sedan blev det mingel med snittar och dryck.

Förutom Mandelgrenpriset har vi också kunnat dela ut fjorton **stipendier** till bl.a. konferensdeltagande och mindre projekt. Många doktorand- och forskningsprojekt blir av, blir bättre, och kan presenteras för en större publik, tack vare SFF:s stipendier. Kom gärna ihåg våra fonder med en donation, liten som stor!

Vid mötet avtackades Tina Rodhe för sin tid som ordförande och elva år i styrelsen, och Karl Lysén för sina viktiga insatser som skattemästare. Båda förärades föreningens nyinstiftade **Förtjänsttecken**, en medlemsnål med föreningens logotyp utförd i guldfärg. Stort tack, båda, för era insatser för föreningen dessa år, och till Hildegard Keijer och Maria Åkestam för många år i valberedningen, där Tina och Karl nu tar vid tillsammans med Pia Melin. Ny **ordförande** är Nanouschka Myrberg Burström, och Bo Franzén tillträdde som skattemästare redan i början av året. Tre nya styrelsemedlemmar valdes in: fil.mag. Cecilia Karlsson, konstvetenskap, fil. dr Thomas Eriksson, arkeologi, och fil.mag. Wilhelm Ljungar, historia. Styrelsen har konstituerat sig och ser fram emot att arbeta tillsammans framöver!

Höstens medlemsträffar bjuder på ett fullspäckat och intressant höstprogram, som fortsatt blandar föredrag på och tillsammans med Historiska museet med andra typer av evenemang bara för oss – se bifogat program.

Den 6/9 delar vi ut medaljen till Oscar Montelius minne, som delats ut sparsamt sedan 1952 för att uppmärksamma ”framstående insatser på föreningens intresseområden, främst arkeologisk forskning, men även den yttre kulturminnesvården och museiväsendet”. Medaljen tilldelas år 2024 professor Bjørnar Olsen, universitetet i Tromsø, en av den nordiska arkeologins mest tongivande och internationellt kända företrädare som arbetat bl.a. med områdena stenålder, samisk arkeologi, kulturarvsfrågor och arkeologisk teori. Alla medlemmar välkomnas varmt att delta i medaljceremonin på Historiska museet – se bifogad inbjudan. OSA senast 15/8.

Notera redan nu även **Julmötet den 4/12** kl. 17–20 på Historiska museet, då vi stämmer av föreningsfrågor men också lyssnar till årets Hildebrandspristagare (meddelas i höst) och firar in julen med gemensam mat och dryck. Fler detaljer följer!

Utifrån ett medlemsförslag om en bokbytardag på föreningens intresseområden arkeologi, konstvetenskap och kulturmiljövård, så planerar vi att delta i Stockholms Bokhelg våren 2025 tillsammans med Historiska museet, *om det finns medlemmar som är intresserade av att hjälpa till med detta*, både med böcker att byta och med praktisk hjälp. Det behöver vi veta under september månad, så tänk på saken och hör av dig till oss snarast!

Nu önskar vi dig en lång och skön sommar. **Vi ses i höst!**

Styrelsen

Nanouschka Myrberg Burström (ordförande), Mikael Jakobsson (vice ordförande), Caroline Strandberg (förste sekreterare), Bo Franzén (skattmästare), Magnus Odebäck Ljunge (stipendiesekreterare), Linda Qviström (klubbmästare), Elisabet Ryd (kommunikationsansvarig), Carina Jacobsson (stipendiekommitté), Per-Eric Lindgren (programkommitté), stipendiekommitté), Cecilia Karlsson, Thomas Eriksson och Wilhelm Ljungar (övriga ledamöter programkommitté).

Svenska Fornminnesföreningen
c/o Historiska Institutionen
Stockholms universitet
106 91 Stockholm
e-post: info@fornminnesforeningen.com
hemsida: fornminnesforeningen.com
Plusgirokonto: 53 921 - 3
Swishnummer: 123 600 96 17

HÖSTPROGRAM 2024

Anmäl dig till de olika programpunkterna till info@fornminnesforeningen.com. Ibland är det begränsat antal deltagare, så meddela alltid att du vill delta om du vill vara säker på att få plats. Arrangemangen är för alla våra medlemmar. Vi prickar av dig innan det börjar. Har du inte någon e-postadress? Anmäl dig via telefon till klubbmästare Linda Qviström tel. 072-72 98 200 alt. ordförande Nanouschka Myrberg Burström, tel. 070-49 41 44.

Se hemsidan <https://fornminnesforeningen.com/> för aktuellt program, ev. ändringar mm.

Fredag 6 september, kl. 14.30–17.00

Monteliusmedaljen 2024

Medaljen till Oscar Montelius minne delas ut till professor Bjørnar Olsen, Tromsø.

Medaljceremoni samt föredrag av professor Mats Burström och professor Bjørnar Olsen.

Förfriskningar serveras.

Plats: Historiska museet, Narvavägen 13–17, Hörsalen.
Föranmälan krävs. Se särskild inbjudan i bilaga.

Onsdag 18 september, kl. 18.00

Hällristningarnas värld

Johan Ling, professor vid Göteborgs universitet

Plats: Historiska museet, Narvavägen 13–17, Hörsalen.
Föranmälan krävs, ca 50 platser. Hämta din gratis biljett i kassan i samband med evenemanget

Professor Johan Ling, Göteborgs universitet, presenterar sin nya bok. Vi får en inblick in i de sydsandinaviska hällristningarnas sällsamma värld och tas med på en resa från Ångermanland ned till Skåne och upp längs västkusten till världsarvet i Tanum.

Boken [Hällristningarnas värld - Natur & Kultur \(nok.se\)](https://www.natur-och-kultur.se/boken-hallristningarnas-varld) kommer att finnas till försäljning.

Lördag 21 september, kl. 10.30–16

Exkursion i Uppsala

Mötesplats: Uppsala domkyrka, framför huvudentrén (västportalen).

Dagen ägnas åt det nyöppnade Museum Gustavianum (<https://www.uu.se/gustavianum>), åt Uppsala domkyrka och dess närmaste omgivningar samt åt en runstensvandring som avslutas i Klosterparken senast kl 16. Vi kommer att få höra både om mycket gammal och mycket ny forskning och se en äkta tidsmaskin.

Ett mer detaljerat program meddelas senare.

Kontaktperson: Linda Qviström.

Föranmälan krävs! Max 25 personer. Kostnad: 450 kr (studentpris 300 kr) inkl. gemensam lunch.

Museum Gustavianum, universitetsmuseet i Uppsala, med nyrenoverad tornhuv.

En av runstenarna i Universitetsparken i Uppsala, U 943 kan ha hört till en tidig kyrkomiljö i området. Den är av röd sandsten och daterad till ca 1020–1050.

Onsdag 16 oktober, kl. 18.00

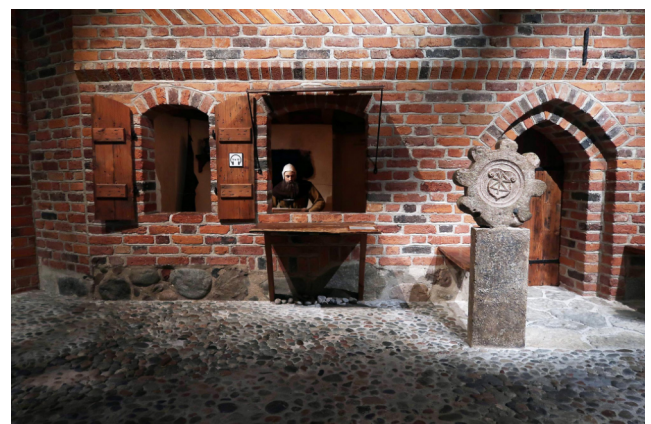
På väg mot ett nytt Medeltidsmuseum

Lin Annerbäck, Olle Vidarv och Tina Rodhe

Plats: Historiska museet, Narvavägen 13–17, sal: Bifrost. Föranmälan krävs, ca 50 platser. Pricka av dig hos vår SFF-representant vid ingången till salen.

Hur gör man för att skapa ett nytt, attraktivt, välkomnande och framgångsrikt museum? Flytten från Helgeandsholmen innebär stora förändringar för Medeltidsmuseet. Den tidigare specialbyggda utställningslokalen formad runt fasta fornlämningar byts mot Börshuset och Gamla stan. En byggnad och en plats med helt andra förutsättningar. Museichef och projektledare Lin Annerbäck berättar tillsammans med huvudproducenten Olle Vidarv om arbetet med att utveckla ett nytt museum i hjärtat av Gamla stan och Stockholms medeltida historia.

Del av uppbyggda miljöerna i det nu stängda Medeltidsmuseet på Helgeandsholmen.

Onsdag 13 november kl. 18.00

Jordskredens kulturhistoria och arkeologi

Fil. dr. Anton Larsson

Plats: Historiska museet, Narvavägen 13–17, sal: Bifrost.
Föranmälan krävs, ca 40 platser. Pricka av dig hos vår SFF-representant vid ingången till salen.

Jordskred är den vanligaste typen av geologiska naturolyckor i Sverige, och de förväntas öka mångfaldigt under detta århundrade. Händelser som Surteraset 1950, Tuveraset 1977, Smårödsrasen 2006 och nu senast det stora jordskredet i Stenungsund i september 2023 är samtida naturkatastrofer som många minns – men skred och ras har även drabbat oss i det förflutna. Arkeologen Anton Larsson föreläser om jordskred i förhistorisk och historisk tid, hur dessa påverkat de människor som bott i utsatta områden, vilka spår skreden lämnat, och om de föreställningar som nordborna haft om sådana katastrofer.

Anton Larsson (ovan) samt (nedan) en annons i Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning 1950 för flygturer över jordskredsområdet i Surte, ur avhandlingen *Landslide Archaeology* (Larsson 2023)

Onsdag 4 december, kl. 17–20

Julmöte och föredrag av årets Hildebrandpristagare

Plats: Historiska museet, Narvavägen 13–17, sal Bifrost.
Föranmälan krävs, ca 60 platser.

Julmöte med förtäring, prisutdelning samt föredrag av årets Hildebrandspristagare, som utses i september. Vidare detaljer meddelas under hösten.

